

De Vriendenkring

Maandblad van het Religieus Genootschap der Vrienden (Quakers)

www.Quakers.nu

86e jaargang nr. 11

december 2015

Inktzwammetjes gefotografeerd op de najaarsbijeenkomst, symbool van afbraak en opbouw

De Vriendenkring

ISSN: 0167 – 3807

Maandblad van het Religieus Genootschap der Vrienden (Quakers)

Abonnementsprijs:

Nederland	€25,00 per jaar
Europa	€35,00 per jaar (per 1 januari is dit verhoogd!)
Wereldwijd	€35,00 per jaar
Email abonnement (PDF)	€5,00 per jaar

Bankrek. **NL31 TRIO 0390 3895 60** t.n.v. Maandblad De Vriendenkring te Assen. (nieuw!)

De verzendkosten voor Europa en de rest van de wereld zijn gelijk getrokken vandaar dat we ook de abonnementskosten gelijk moeten berekenen.

Voor buitenlandse abonnees geldt IBAN: **NL31 TRIO 0390 3895 60**;
BIC:TRIONL2U.

Nieuwe abonnees en adreswijzigingen doorgeven aan:

dickkamminga@ziggo.nl

Redactieleden:

Eindredactie: Sytse Tjallingii, Van Nispensingel 5, 8016LM, Zwolle,
tel.038-4608461/06-40030923,
email: vriendenkringredactie@gmail.com,

Administratie, Abonnementen, Verzending en Financiën:

Dick Kamminga dickkamminga@ziggo.nl

Correctie en Schrijver: Hylkia Nieuwerth (schrijver)

Redactieleden: Wils 't Hart en

Marianne van der Zee

Voor abonnees met gezichts- of leesproblemen was er een gesproken versie van De Vriendenkring. Als je hier behoefte aan hebt neem dan contact op met de redactie.

Kopij voor De Vriendenkring is heel erg welkom voor de 15e van iedere maand! (tenzij anders afgesproken).

Zie ook de tips en aanwijzingen voor auteurs op:

<http://Quakers.nu/nl/Vriendenkring/Tips%20%20voor%20Auteurs>

De Vriendenkring staat in kleur op de website, waar je nog een schat aan aanvullende en actuele informatie over de Quakers vindt.

Bezoek daarom geregeld de Quaker website:

www.Quakers.nu

In dit nummer:

Van de redactie.....	4
In den beginne	5
Afscheid van Henk Ubas.....	6
Het 'Pelgrims-spel' en 'voetengesprek'.....	8
Wat is het Europese Quaker Vrede en Hulp Overleg?	13
Quaker Vrijwillige Actie (QVA) UK.....	14
Verwerpen van geweld en het omarmen van onze naasten	15
Kom zie en verbaas U. Ik ben blij en vol vreugde!	16
aan iedereen.De Klimaattop in Parijs	17
Oktoberlicht.....	17
De Klimaattop in Parijs.....	18
Ban-de-bom :	19
Loop op 28-12-2015 mee in de Onnozele Tocht tegen nieuwe kernwapens	19
'Love growing in us'.....	20
Opstap met het Israëliësche Comité tegen het vernielen van huizen.....	23
Een kwestie van mikken.....	27
Het geheim	27
Zendbrief 2015 van de Vrouwenretraite van de Baltimore Jaarvergadering	28
Wie was Lucretia Mott?	30
Ierse kerstwens	33
Ecoquaker Recycling	34
Handen en voeten.	38
Ben jij al rainproof?.....	38
Waar zijn Quakerbijeenkomsten?	39
Vrienden in het hele land.....	40

Quakerretraite 2016 'de Innerlijke Pelgrim'

De retraite van 2016 zal weer gehouden worden in de St Willibrodsabdij in Doetinchem.

Het zou fijn zijn als iedereen die mee wil gaan zich vroegtijdig op wil geven, je kunt ook melden: ik wil graag mee, maar weet nog niet of het lukt. Dan houden we er rekening mee en kunnen we je bereiken. De kosten zijn 130 euro, we proberen weer een kleine Pelgrimswandeling te houden op weg naar het klooster toe. We vragen je om mee te denken over de invulling van het thema van de retraite, gedichten en verhalen zijn erg welkom.

Opgaven, vragen, goede ideeën en wensen graag naar Wils 't Hart hartenhuis@planet

Na opgave krijg je in december alle verdere informatie toegestuurd.

We kijken uit naar een mooie, geïnspireerde retraite.

de retraitecommissie

Van de redactie

Henk Ubas was redacteur van de Vriendenkring en schreef als auteur vele artikelen en gedichten. Met zijn overlijden verliezen wij iemand die ons kon inspireren en die ons in de drukte van ons bestaan tot stilte en bezinning kon brengen. Een Quaker in hart en nieren. Een goede Vriend. Wij danken aan hem zoveel inbreng en verdieping! Inge Herrebout heeft het in memoriam over hem geschreven. Een mooi gedicht van hem met de titel 'In den beginne' brengt ons naar de stilte, het licht, zoals in den beginne.

Vanuit onze spiritualiteit vragen we ons af: Wie is onze naaste? Zeker in deze tijd van grote aantallen vluchtelingen een vraag die zich aan ons opdringt. De verklaring die we opstelden, toen we in Brussel waren tijdens het overleg van de Europese Quaker Vredes en hulporganisaties, is ons uit onze diepste overtuiging geschreven!

Helaas is het pas nu dat het tot ons doordringt dat deze mensen zoveel te lijden hebben dat ze de zeer gevaarlijke vlucht ondernemen met bootjes over de Middellandse Zee en de lange slopende reis wagen door de Balkan en door Europa naar ons toe komen. Dat wij voor zoveel miljarden Euro's aan wapens verkocht hebben aan de landen in deze regio, heeft zeker niet aan de vrede en stabiliteit bijgedragen. De bombardementen die nu worden uitgevoerd in Irak en Syrië dragen ook zeker bij aan de toename van vluchtelingen. Dat in juni de voedsel-rantsoenen verstrekt door de Verenigde Naties gehalveerd moesten worden, omdat de toegezegde gelden niet gegeven werden heeft natuurlijk ook bij gedragen aan de vluchtelingenstroom. Het is heel goed dat wij als Quakers nu oproepen om de geweldspiraal te doorbreken!

De klimaattop in Parijs heeft ook de aandacht van veel Quakers en wordt ondersteunt door QUNO, het Quaker United Nations Office.

Verder in deze Vriendenkring een verslag over hoe het Pelgrimspel gebruikt werd op de Najaarsbijeenkomst in Dordrecht en over hoe het gesprek met de voeten verliep.

Ook dit decembern timer biedt volop inspiratie over je samen met Quakers vanuit ons geloof jouw steentje kunt bijdragen aan het opbouwen van een rechtvaardige vrede in deze wereld.

Sytse Tjallingii (redactie)

In den beginne

door Henk Ubas

*Dat er vrede moge zijn
in ons hart,
rust en stilte
in het diepst
van ons wezen.*

*Die stilte, waarin wij
iets zullen horen van
de geest,
de klank van de naam
ons gegeven
van in den beginne.*

*Een naam
die liefde is
licht en leven.*

Afscheid van Henk Ubas.

door Inge Herrebout

Na lang ziek te zijn geweest en na toch steeds weer hoop op genezing, is op 12 november, in het bijzijn van Anneke, Bianca en Ester, Henk Ubas overleden. Henk was een trouw lid van de Haagse Maandvergadering die we zeer zullen missen.

Henk Ubas in Frankrijk aan het schilderen

Henk had de Quakers begin zeventiger jaren ontmoet op de bijeenkomsten van de WQG, de Wijdere Quaker Gemeenschap, die o.a. in Rotterdam maandelijks bij elkaar kwam. Hij was zeer getroffen door wat hij over de Quakers had gelezen en kwam binnen met de mededeling “Ik wil Quaker worden”. Waarop het antwoord was, “ nou, dat is fijn, maar

dat gaat zomaar niet". Hij liet zich daardoor gelukkig niet afschrikken en ging regelmatig naar de Rotterdamse avonden en naar de wekelijkse wijdingsdiensten in Den Haag. De stilte van de meeting en het openstaan voor de Heilige Geest paste bij hem. Hij vond daar de inspiratie voor een leven in dienst van God. Hij sprak niet zoveel, maar uitte zijn diepe geloof in artikelen, gedichten en schilderijen.

Hij schilderde o.a. George Fox, die op een marktplein in een engels stadje op een kist de mensen toespreekt en ze oproept om de weg van Jezus te kiezen en te leven uit het Innerlijk Licht dat iedere mens in zich draagt. Jezus was belangrijk voor Henk, evenals Franciscus en diens eenvoudige, dienende leven en zijn belangstelling en zorg voor de natuur.

Hij assisteerde Miep Lieftinck, die toen op het sekretariaat in Den Haag werkte en die o.a. de Vriendenkring samenstelde. Eens per maand kwamen ze bij elkaar en verzamelden ze interessante artikelen, over religie en aankondigingen van b.v. vredesdemonstraties; de tijd van de Vietnam oorlog en de strijd tegen de kernwapens, waar volop aan werd meegedaan.

Veel gedichten en artikelen van Henk hebben in de Vriendenkring gestaan.

Er waren in die jaren zeventig en tachtig betrekkelijk veel (Quaker) kinderen, en Vrienden boden hun vakantiehuis huis aan om te logeren met de hele familie, waar dankbaar gebruik van werd gemaakt: Henri Bienfait in Venendaal (waar de stekjes van de Amerikaanse eik – een plaag in zijn grote bostuin - verwijderd mochten/moesten worden. De boerderij van Linde en Siebe Lijftogt in Fortmond aan de IJssel, waar kinderen en volwassenen welkom waren, en waar o.a. retraites en gespreksgroepen werden gehouden, waar Henk volop aan meedeed. Henk heeft de laatste jaren voor de Haagse Maandvergadering in de Landelijke Commissie gezeten tot hij ziek werd.

We hebben afscheid van hem genomen in een dienst met veel stilte, muziek en enkele gesproken bijdragen, die alle eindigden met door hem geschreven gedichten.

De Haagse Maandvergadering zal Henk gedenken in een speciale meeting for worship in januari , waarvan we de datum nog bekend zullen maken.

Onderstaand een van Henk's gedichten/gedachten, waarmee hij velen van ons heeft verrijkt.

Dank, Henk, voor je leven dat je hebt geleid in vertrouwen op God.

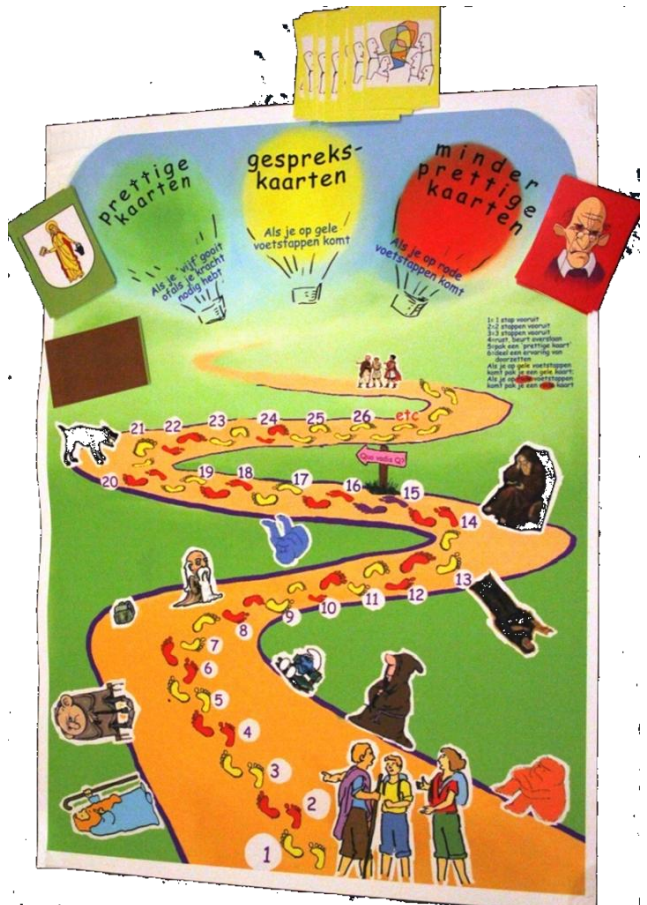
Het 'Pelgrims-spel' en 'voetengesprek'

(2^e verslag najaarsbijeenkomst 2015)

door Erik Dries

In dit verslag wordt iets langer stilstaan bij het spel dat gespeeld is en het 'gesprek met de voeten'. Het spel is gemaakt omdat ik persoonlijk de 'pelgrimage van gerechtigheid en vrede' nog wat vaag vond – ondanks het lezen van de website. Daarom waren er ook een aantal licht confronterende vragen. En omdat je met 5 mensen aan een tafeltje zit, moet je je uitspreken – dat maakte het behoorlijk indringend. Hieronder volgen een aantal vragen:

- Soms zijn het honden, soms zijn het mensen die hun tanden ontbloten op je pelgrimsreis. Soms zelfs medereizigers. Hoe ga jij met conflicten om?
- Durf jij je handen vuil te maken?
- Als jij het even niet meer ziet zitten, wat haalt jou dan uit de put?
- Wat heb jij voor deze pelgrimage over? Wat wil jij investeren?
- Door god verlaten; Heb jij je wel eens zó gevoeld? Deel die ervaring als je wilt. Of bedenk hoe het zou zijn en wat je zou doen...
- Begrijp jij je reisgenoten wel, die andere kerken? Begrijpen zij jou wel?
- Waar mis jij vrede het meest? Hoe ga je met die onvrede om?

- Stel, jij gaat ergens meer vrede brengen. Waar gaat dat zijn?
- Wat betekenen de begrippen rechtvaardigheid en gerechtigheid voor jou?
- Wat heb jij geleerd van (obstakels in) het verleden? Denk hier even over na en bespreek dan met elkaar.
- Welke minderheid zou jij willen steunen? Spreek dit uit naar de anderen.
- Wat doen de kerken bij jou in de buurt? Zoek nu of z.s.m. een telefoonnummer en neem contact op.

Maar er waren ook positieve kaartjes en kaartjes met tips:

- Kies zo vaak het kan biologische producten. Soms is het beter laat dan nooit!
- Steeds meer mensen zijn praktische idealisten. Het is een nieuwe stroming die mensen verbindt of ze nu rechts of links zijn, oud of jong.
- De wereld heeft toch maar millenniumdoelen (Over dat laatste: De 17 doelen van de Verenigde Naties zijn op een geweldige manier getekend door Margreet de Heer en gratis te downloaden als plaatjes of als powerpoint via margreetdeheer.com/eng/globalgoals.html . Erg de moeite waard)

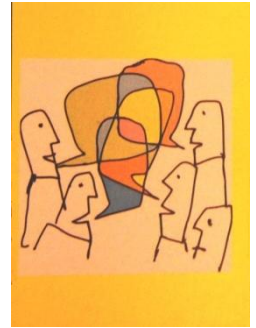
Het ‘gesprek met de voeten’... Wils heeft in de vorige Vriendenkring beschreven hoe het in zijn werk gaat. Het was een wonderlijke ervaring. Iemand noemde het dat de ‘sense of the meeting’ visueel gemaakt werd. En dat was inderdaad wat er gebeurde. Ik denk niet dat dat altijd gebeurt als een ‘gesprek met de voeten’ gehouden wordt. Het kan heel goed eindigen met twee of meer partijen, zoals ook in dit gesprek een tijdlang leek te gebeuren. Nu ging het echter anders. 25 mensen stonden in verschillende groepjes, maar het diepe luisteren naar elkaar zorgde ervoor dat er een uitspraak werd gedaan, die maakte dat iedereen bijna onwillekeurig in een vloeiende beweging naar elkaar bewoog. Iedereen kon zich uiteindelijk vinden in het idee dat we elkaar allemaal individueel moeten bemoedigen in wat we doen. Ik meen dat de woorden waren ‘aanwakkeren, aanmoedigen, ondersteunen’. Soms onbewust, soms met de beste bedoelingen, doen we het tegengestelde. We ‘doven het vonkje’, we ‘ontmoedigen’ en we ‘zien de behoefte aan steun niet’. Je hebt een idee, je probeert wat of begint net

minder prettige kaart

met iets of je bent er al langer mee bezig, en dan hoor je iemand zeggen of adviseren:

- Wat je óók kan doen...
- Ja maar dat is al eens eerder geprobeerd.
- Ik snap niet dat je dat kan, ik zou allang gestopt zijn.
- Geloof jij dat wérkelijk?
- Ik denk niet dat jij daar de juiste persoon voor bent.
- Weet je dat daar heel veel bij komt kijken?
- Volgens mij bestaat daar al een werkgroep voor.
- Ik zou eerst linksaf gaan dat is echt beter.

gesprekskaart

En dergelijke.

Op deze manier kan het gist haar werk niet doen.

Want dat was een andere mooie opmerking tijdens het weekend toen er geconcludeerd werd dat ‘deze delegatie van Nederlandse Quakers niet voor één concern hadden gekozen, maar voor het koesteren en inspireren van ieder lid afzonderlijk’... de opmerking dat ‘wil het haar werk doen, gist in het beslag niet op een kluit moet zitten, en zout in het gerecht niet op een klont’.

We hebben ons dus voorgenomen elkaar te accepteren in wat we doen en waar we dat doen. Niet kritiseren en verbeteren, niet terugfluiten. Alert zijn op waar mensen mee bezig zijn en dat ondersteunen. Van elkaar (willen) weten waar we warm voor lopen. Verbinden, motiveren. Kan vriend X die zo goed met muziek is, vriend Y die bij die ambassade protesteert niet helpen? Synergie, inclusief denken.

Iemand maakt een tekening van een paraplu. De grote paraplu zou kunnen zijn: Pelgrimage van Gerechtigheid en Vrede, daaronder kunnen we onze activiteiten hangen en kenbaar maken. Van individuen, maandvergaderingen, jaarvergadering. Bijvoorbeeld Kees Nieuwerth ondersteunen in zijn werk voor de Raad van Kerken, of een vriend die gereedschap repareert, de HVM die contacten heeft met andere kerken, Mizune dat lid is van het Zwols vredesplatform van kerken, contacten met andere organisaties, de verbanden die we als jaarvergadering hebben in Europa en de wereld.

Moet elke maandvergadering niet een paraplu hebben hangen?

Over een jaar horen we van elkaar of de inspiratie en het vertrouwen dat we nu voelen juist zijn gebleken. Zijn we aangewakkerd, aangemoedigd en ondersteund en hoe dan en door wie dan en wanneer dan?!

Ik ben benieuwd.

Europese Quakers roepen op de geweldsspiraal te beëindigen.

vertaling Marlies Tjallingii

Als Quakers van heel Europa bijeen in België, enkele dagen na de moorden in Parijs en Beiroet, rouwen we mee met de mensen die iemand van dichtbij hebben verloren. We begrijpen ook de angst en vrees die mensen voelen in heel Frankrijk, in Libanon en in andere landen.

Niemand is veilig tenzij we allemaal veilig zijn, en dat gaat over de mensen in Syrië en in andere landen die verscheurd zijn door oorlog, als ook over de mensen in Frankrijk en de rest van Europa.

We roepen onze regeringen en de Europese Unie op om de eindeloze cyclus van geweld te doorbreken, die oorlog en terreur heeft aangewakkerd, de afgelopen jaren. Wij moeten af van dure, willekeurige en ineffectieve militaire macht en stoppen met het aanwakkeren van oorlog en verspreiden van wapens. In plaats daarvan, om gewelddadig extremisme te voorkomen, moeten Europese regeringen een politieke oplossing van het conflict in Syrië steunen en de economische ontwikkeling in de regio bevorderen.

Zowel in Europa en als in het Midden-Oosten moet passende financiering en civiele ruimte worden aangeboden aan gemeenschappen, sociale diensten, opvoeders en gezinnen, voor het ondersteunen van mensen die vatbaar zijn voor ideologieën van geweld.

Duurzame en gedeelde veiligheid kan alleen worden gecreëerd door het aanpakken van de onderliggende oorzaken van geweld. De stroom van vluchtelingen getuigt van het feit dat

alle mensen veiligheid nodig hebben, manieren om hun brood te verdienen, en dat ze een hoopvolle en positieve toekomst voor zichzelf en hun kinderen nodig hebben. De vluchtelingen zijn op de vlucht voor vervolging, oorlog en geweld in hun land. Alstublieft, luister naar deze duidelijke boodschap.

Ons geloof heeft ons in de afgelopen eeuwen ertoe aangezet oorlog voeren te weigeren, ons te verzetten tegen slavernij, gewetensbezwaarden te ondersteunen, Joodse kinderen in de jaren dertig te helpen redden, voor vluchtelingen te zorgen in het door de oorlog verscheurde Europa en te helpen bij de wederopbouw. Ditzelfde geloof dwingt ons vandaag tot het pleidooi om onze burens te dienen wie dat ook mogen zijn en waar ze ook mogen zijn en om principieel stelling te nemen tegen de overtuiging dat geweld de oplossing biedt voor conflict.

We roepen degenen op die macht hebben, om militaire antwoorden af te wijzen en om niet-gewelddadige strategieën te gebruiken om stabiliteit en veiligheid te realiseren voor alle mensen.

Dit is een verklaring van de Europese en Midden Oosten Quaker Vredes en Hulp organisaties, bijeen in Kortenberg, België van 20 tot 22 november 2015. Meer informatie hierover kunt u vinden op de website:

FWCCEMES.org

De Nederlandse delegatie naar dit overleg bestond uit: Martine Kuipers, Marlies Tjallingii, Renke Meuwesen en Sytse Tjallingii.

Verder waren er aanwezig uit Noorwegen, Duitsland, (waarvan één van Friends House Moskou), Slovenië, Frankrijk, Zwitserland, België, Engeland, Ierland en er was skype contact met Charles Tauber uit Vukovar, Kroatië.

Wat is het Europese Quaker Vrede en Hulp Overleg?

- 'Wat is er goed aan, mijn broeders en zusters, als je zegt dat je gelooft maar je doet er niets mee? Kan dat geloof je redden? Als een broeder of zuster naakt is en geen dagelijks voedsel heeft en een van u zegt tot hem: "Ga in vrede, blijf warm en eet je buik vol" en toch niet voorziet in hun lichamelijke behoeften, wat is daar het goede aan? Dus geloof op zichzelf, zonder daden, is dood.' (Jakobus 2: 14-17)
- Bedenk dat het christendom niet een begrip is, maar een weg. (Adviezen & Queries 2, BYM)
- Volg je Jezus 'voorbeeld van liefde in actie'? (Adviezen & Queries 3, BYM)
- Laat je leven spreken. (Adviezen en Queries 27, BYM)

Vrienden hebben een lange geschiedenis van praktische getuigenis van hun geloof en getuigenissen door dienstbaarheid.

Europese Quaker Vrede en Hulp Overleg bijeen bij Brussel 20-23 november

Er zijn veel Quaker organisaties in Europa en het Midden-Oosten die werken aan vrede, het voorkómen van conflicten, mensenrechten verdedigen, pleiten voor economische rechtvaardigheid en ecologisch duurzaam leven. De grotere jaarvergaderingen in Europa hebben vredes

en / of Hulpfondsen en commissies, hoewel zelfs kleine Quakergroepen zeer actief kunnen zijn - bijvoorbeeld, Friends House Georgië was door het verstrekken van hulp aan vluchtelingen na de oorlog in augustus 2008 van een onschatbare waarde.

Ook dit jaar was er van 20 - 22 november weer een overleg bij Brussel van die vrienden die actief zijn in dergelijk Europees Quakerwerk.

In Europa in Midden-Oosten actieve Quaker Vredes en Hulp Organisaties:

American Friends Service Committee, Philadelphia, US

Friends House Moskou, Rusland

Vrienden van Ramallah, Palestina vrienden Vergadering Quakers

Ierse Quaker Geloof in actie

Kvakarhjalpen Zweden

Kvekerhjelp, Noorwegen

Northern Vrienden Peace Board, UK

Quäkerhilfe, Duitsland

Quaker Hulpfonds Nederland

Quaker VN-Bureau (QUNO) Genève, Zwitserland

Quaker Raad voor Europese Zaken, Brussel,

Quaker Vrede en Sociale Witness, (QPSW) UK

Quaker Vrijwillige Actie (QVA) UK

zingen in de kring in de Ridderzaal van het klooster in Kortenberg, bij Brussel

Verwerpen van geweld en het omarmen van onze naasten

QCEA blog van Andrew Lane /23 november 2015

vertaling Peter van Leeuwen

De recente moorden in Parijs waren bedoeld om een militaire reactie uit te lokken, die dan kan worden gebruikt om kwetsbare mensen tot de gewelddadige Daesh ideologie te verleiden. Het was een poging om gemeenschappen te verdelen. Maar ieder van ons heeft de macht om weerstand te bieden, door de poging om haat te zaaien af te wijzen.

De ervaring van Quakers die aan geweldsvermindering werken leert dat de enige manier om de duisternis te bestrijden is: met licht. In onze onderling verbonden wereld, zal angst- en vergeldingsbeleid de veiligheid van onze burens en onszelf alleen maar verminderen.

Molenbeek stille vredeswake. 18 november 2015.

Sommige van de geweldplegers kwamen uit de Molenbeek buitenwijk van Brussel. Op woensdag 18 november 2015 hielden duizenden inwoners een stille vredeswake op het centrale plein van Molenbeek. (Credit: Hans Soete)

Er was vorige week een stille vredeswake in Molenbeek. Dit was een demonstratie van toewijding van de mensen in Brussel om de wens van de aanvallers, 'aanzetten tot haat', te trotseren door met hun burens te gaan staan. In de afgelopen dagen, hebben zorgen over verder geweld het openbaar vervoer, onderwijs en sportieve evenementen in Brussel

verstoord. Dit beïnvloedt het leven en de economie. Maar de fundamenteën van onze veiligheid blijven sterk als we haat verwerpen en van onze burens houden. Europese Quakers die zich bezighouden met ondermeer vredeswerk en hulpwerk kwamen dit weekend dichtbij Brussel bijeen om het thema te bespreken *'Wie is mijn naaste?'*

Nationale Quaker Vredes en Hulp Commissies en QCEA medewerkers deden dit in het kader van hun jaarlijkse overleg over Vrede en Dienstbaarheid. Aan het eind van deze bijeenkomst werd de verklaring uitgegeven om de geweldspiraal te doorbreken, afgedrukt op blz 11.

Kom zie en verbaas U. Ik ben blij en vol vreugde!

*Kom zie en verbaas U. Ik ben blij en vol vreugde!
het licht schijnt in ons midden als we elkaar vast houden, foto ingezonden door Corien van Garderen*

gedicht en aquarel door Irene Peters

*de bladeren zijn geel gekleurd,
het landschap toont muziek.
de dagen donkeren al snel,
waar in mij woont het Licht?*

*oude bomen wortelen in Aarde,
blaadjes waaien luchtig op de wind...
zij, die weggevoerd zijn van hun dromen
zie ik kijken met de ogen van een kind...*

*het tapijt van ritselend geblader
geeft aan moede voeten weer wat grond...
ik voel geen kou....en kijk, daar is het water...
een meer van louter Licht.
de cirkel wordt weer rond...*

*ik vind de weg terug...
naar huis, diep in mijn ziel...
als metgezel hervonden Licht...
waarmee ik
zomaar samen viel...*

*ik houd het niet voor mij alleen,
maar deel het uit,
aan iedereen.*

De Klimaattop in Parijs

QUNO

Quaker United Nations Office

(van 30 november tot 11 december 2015)

uit de informatie van Rachel Brett die in Brussel aanwezig was

Antropogene klimaatverandering kan een complexe en overweldigende uitdaging lijken, maar is in veel opzichten vrij eenvoudig. We zijn ons er van bewust dat menselijke activiteiten bijdragen aan de toegenomen wereldwijde gemiddelde oppervlakte temperatuur. De wetenschap informeert ons dat we dringend moeten handelen om een rampzalige klimaatverandering te voorkomen. We begrijpen in toenemende mate dat klimaatverandering maar één van de processen op wereldschaal is die in een crisis is. Deze zijn allemaal symptomen van een nog grotere uitdaging: Hoe duurzaam en rechtvaardig te leven op deze aarde? Als wij mensen de oorzaak van het probleem zijn, kunnen we ook de oplossing zijn.

Bij QUNO, werken we aan vrede en rechtvaardigheids kwesties op multilateraal niveau. Een manier waarop we deze onderwerpen inbrengen is als waarnemer bij het Raamverdrag van de Verenigde Naties 'Convention on Climate Change' (UNFCCC) onderhandelingen. Wij bieden 'stille diplomatie', veilige en neutrale ruimte om zeer diverse groep betrokkenen over gevoelige kwesties te laten onderhandelen. We bieden ook ondersteuning om mensenrechten in te brengen in de besluitvorming. Hoewel de aanwezigheid van burgers bij de UNFCCC onderhandelingen van cruciaal belang is, komen volgens onze ervaring de meest overtuigende stemmen van onderop vanuit de achterban. Deze individuen en gemeenschappen eisen dringende en effectieve maatregelen om de oorzaken van de antropogene klimaatverandering bij de wortel aan te pakken.

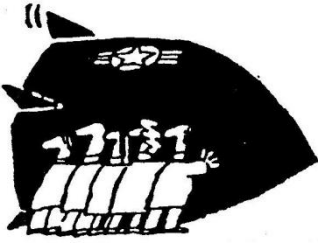
BY: MARGREET DE HEER

A TO DO LIST FOR THE PLANET

THE GLOBAL GOALS
For Sustainable Development

Ban-de-bom:

Loop op 28-12-2015 mee in de Onnozele Tocht tegen nieuwe kernwapens

door Frits ter Kuile

In de zestiger jaren van de vorige eeuw werden Amerikaanse B61-kernbommen zonder medeweten van het Nederlandse parlement op vliegbasis Volkel gestationeerd, waar ze sindsdien worden bewaakt door Amerikaanse soldaten. Nederlandse piloten met Nederlandse jachtbommenwerpers staan rond de klok paraat om op te stijgen en deze kernbommen ergens in of rond Europa af te werpen. Dat is allemaal al erg genoeg, maar als wij niets doen, komt er ook nog eens een nieuwe generatie kernbommen op de vliegbasis Volkel.

Op 28 december wordt de moord op de onnozele kinderen door de soldaten van Herodes in Bethlehem herdacht. Een goed moment om ons in te zetten om de snode plannen van de hedendaagse Herodessen te verhinderen: geen nieuwe kernbommen in Brabant!

Daarom is er op maandag 28 december 2015 een Onnozele Tocht vanaf het Schakelplein in Volkel (verzamelen vanaf 11:30 uur) naar de vliegbasis (om drie voor twaalf gaan we lopen) voor een kernwapenvrije toekomst: neem oud speelgoed mee om het prikkeldraad mee te versieren!

Als er voldoende animo is, kunnen we met de Theaterstraatbus van Amsterdam, met instapstoppen in Utrecht en Den Bosch naar Volkel en terug rijden. Ga naar <http://noelhuis.nl/contact/> om aan te geven dat je mee wilt rijden. Je kunt daar ook aangeven dat je een stuk van de 4 km van de Onnozele Tocht mee wilt rijden als je benen nog aan de jonge of al wat aan de oude kant zijn.

Kijk voor meer informatie en straks voor je komt ook voor het laatste nieuws op: www.noelhuis.nl/no-nukes

'Love growing in us'

(Liefde groeit in ons)

Een bewerking van het eerste hoofdstuk van het boek geschreven door John Lampen.

door Marianne van der Zee

Hij begint met de stelling dat Britse Vrienden toleranter zijn met Quakers die niet in God geloven dan met degenen die twifelen aan het vredesgetuigenis. Mensen kunnen behoorlijk moeite hebben met het getuigenis, soms zoveel dat ze geen lid willen worden van het Genootschap der Vrienden.

Er zijn 2 soorten twijfels. Iemand is er niet zeker van hoe hij zal reageren bij echt gevaar of provocatie en denkt dat het hypocriet is om te verklaren dat hij/zij een mens van vrede is. Of iemand kijkt naar de situatie in de wereld en heeft het gevoel dat een vredelievende benadering niet adequaat is, dat het gebruik van een militaire macht soms nodig is.

Het gevoel dat men niet weet of men vredelievend zal reageren bij echt gevaar: In eerste instantie lijkt het niet logisch want als we iets nieuws leren, zoals b.v. golf of iets op de computer, maken we ons er geen zorgen over dat we problemen gaan tegenkomen en fouten maken. Waarom is het dan anders als we willen leren om te leven volgens het vredesgetuigenis? Het probleem van de twijfelaar is natuurlijk dat het niet gaat om kennis maar om oprechtheid. Hoe kan ik zeggen dat ik vredelievend ben als ik er zeker van ben, dat als mijn gezin bedreigd wordt, ik toch een wapen zal oppakken? Er zijn in het verleden immers vaak situaties geweest dat ik impulsief en niet vredelievend heb gereageerd op een situatie.

Sydney Bailey, een bekende Quaker vrede-stichter schreef: Vrede is een pad, geen bezitting.

Een tocht van 1000 mijl begint met de eerste stappen. Als we die stappen nemen en verder gaan op dat pad mogen we verklaren, dat we mensen van de vrede zijn, terwijl we weten dat we misschien zullen falen bij een toekomstige(en onwaarschijnlijke) test in de toekomst. Twijfelaars hebben een groot voordeel, zij erkennen de potentie van geweld in zichzelf.

Degenen die dat ontkennen zullen degenen zijn die in een dergelijke situatie de grootste problemen zullen krijgen.

De meesten van ons zullen waarschijnlijk geen fysiek geweld gebruiken en ook oppassen met verbaal geweld. Gewelddadige gedachten kunnen het probleem zijn. John Lampen werd als kind veel gepest en hij nam zich voor om een hij een superheld te worden die korte metten zou maken met alle slechte mensen. Het wraakgevoel werd wel minder op den duur, maar wel bleef de fantasie dat ze allerlei dramatische ongelukken kregen.

Om dergelijke gedachten te veranderen moeten we heel bewust pogingen daartoe ondernemen. We kunnen ons voorstellen hoe het zou zijn om een betere relatie met hen te hebben en van alles doen om dat te bewerkstelligen; of een beetje begrip opbrengen waarom ze zich zo gedragen.

Laten we eerst eens kijken naar onze eigen reactie in situaties waarin we niet geprovoceerd worden. Hoe vaak denken we: “hij is zo dik”, “wat een lelijke kleren”, “iemand moet die kinderen eens aanpakken”.

Deze automatische gedachten zijn een vorm van geweld tegen de ander en tegen onszelf. Die gedachten kunnen we omzetten in iets positiefs: “wat moet het vervelend zijn om zo dik te zijn”, “iedereen klaagt over die kinderen maar wie geeft ze echte aandacht?” We kunnen ook kijken hoe we van mensen het zwarte schaap maken, door niet hun naam te noemen maar door een minachtende bijnaam of afkorting van hun naam. Het is beter om ze bij hun volledige naam te noemen, op de traditionele manier van de Quakers.

Na WOII hebben we geleerd om de moed, de loyaliteit en zelfopoffering van o.a. iedereen in de Battle of Britain en het verzet in Frankrijk te bewonderen. Het zijn waarden die nog steeds gelden maar in die oorlog waren er ook talloze helden die geweldloos verzet hebben gepleegd en minstens zoveel respect verdienen. Als we onze gedachten veranderen zal de manier waarop we handelen en reageren ook veranderen. Op het pad naar vrede zullen we veel dingen in onszelf moeten veranderen. De eerste Vrienden waren ervan overtuigd dat het Licht dat in onze harten schijnt ons duidelijk maakt wat we verkeerd doen. Dat is ook het fundament van het moderne Experiment met Licht, een spiritueel experiment waarbij men zich onderwerpt aan het innerlijke Licht op de manier van de eerste Quakers. Will Warren, een Engelse Quaker die veel vredeswerk heeft gedaan in Noord Ierland zei eens: “Meeting for Worship is de enige effectieve training in geweldloosheid die ik ooit gevonden heb”. Ik bedoel niet gekoesterd te worden in een veilige rust. Nee, het Licht onthult de angsten, de pretenties, niet genezen pijn, jaloezie, schuld en kwaadaardigheid die ervoor zorgen dat we op een

onhandige manier reageren. Het laat me zien hoe zinloos het is om een ander de schuld te geven, want de enige die ik kan veranderen ben ik zelf. Het laat me zien hoe ik echt reageer in een conflict en hoe ik kan veranderen. Tegelijkertijd leert het me om vriendelijk te zijn met mezelf wat betreft die tekortkomingen.

Ons 'commitment' voor de vrede zal het meeste getest worden in onze naaste relaties zoals vrienden, werk en ook de Quaker meeting. In vrede leven met collega's, vrienden, familie, vreemden en mede Quakers vraagt stille heldedaden en vastberadenheid.

Caroline Fox:

“Live up to the light thou hast, and more will be granted thee”.

Quaker Faith@Practice 26.04

Diana en John Lampen zijn ervaren docenten die gewerkt hebben met jongens in de puberleeftijd die emotioneel beschadigd waren. Vervolgens zijn ze naar Londonderry verhuisd in Noord Ierland waar ze betrokken zijn bij het werken aan de ontwikkeling van de gemeenschap, vrede en verzoening.

Diana is lid van de Corrymeela Gemeenschap in Noord Ierland. Ze is een ervaren yoga lerares en lid van Internationale Yoga Genootschap. Ze heeft “Facing Death” en een handboek voor ontspanning geschreven, heeft 32 audiotapes gemaakt met yoga en ontspanning voor mensen met een beperking.

John is gediplomeerd psychotherapeut en heeft een titel in 'War Studies' bij het King's College in Londen.

Hij was mede auteur van verslagen aan de Ierse kerken over de gevangenen in Noord Ierland en het sektarisme en hij heeft meerdere boeken geschreven, waaronder “Answering the Violence (dialogoog met de daders), Mending Hurts en The Peace Kit- iedere dag vrede sluiten voor jonge mensen en hij heeft uitgegeven No alternative?-Non Violent.

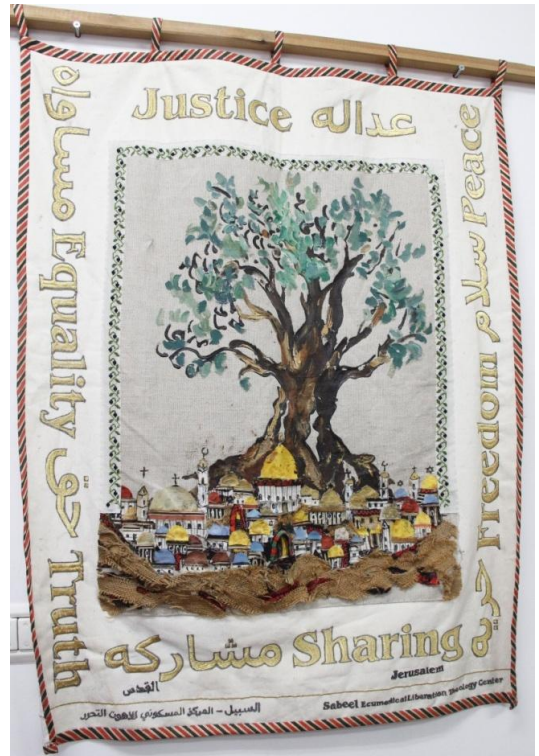

Opstap met het Israëliësche Comité tegen het vernielen van huizen

door Marlies Tjallingii, foto's Sytse Tjallingii

Op donderdag 20 oktober gingen Sytse en ik vanuit Ramallah naar Jeruzalem om daar bij het kantoor van Sabeel, de Palestijnse Bevrijdingstheologie Beweging ons aan te sluiten bij een groep van CPT (Christian Peacemaker Teams). Zij hadden een afspraak met ICAHD (Israëli Committee Against House Demolition) voor een excursie, wij mochten met hen mee. We hoorden bij Sabeel eerst een presentatie van een vrouw die vertelde over haar leven als Palestijnse in Israël. We maakten ook een dienst mee geleid door een Anglicaanse pastor die meteen ook afscheid nam. Hij had een jaar gewerkt voor Sabeel.

Na de lunch gingen we op pad met een busje waar we allemaal inpasten. Sharon was onze gids. Ze is heel goed op de hoogte van de situatie in Oost Jeruzalem en over hoeveel huizen er afgebroken zijn. Van 1948 tot 1967 zijn er 52.000 huizen afgebroken, na 1967 tot nu nog eens 48.000. De huizen in de West Bank worden afgebroken omdat de Palestijnen hun huizen hebben gebouwd op grond die hun eigendom is maar waarvoor ze geen toestemming hebben gekregen om er een huis op te bouwen. Sharon vertelde dat Al-Araqib al 82 keer vernield is en de semi-Nomadische bewoners zijn gebleven en hebben hun huis steeds weer opnieuw opgebouwd. Ze hebben een oude begraafplaats waar hun voorouders begraven liggen en waar ze zich terug trokken toen hun dorp voor de zoveelste keer vernietigd werd. Meer informatie hierover <https://electronicintifada.net/content/how-israel-forces-bedouins-live-graveyard/13969>

RESISTING OCCUPATION CONSTRUCTING PEACE

Het afbreken van huizen heeft alles te maken met de indeling van de West Bank in verschillende gebieden: A is onder Palestijns beheer, B is Palestijns met Israëlische soldaten en C is Israëlisch, de Palestijnen mogen hier niet bouwen. Het gaat om 60 % van de West Bank. Het ICAHD heeft 160 huizen herbouwd, ze organiseren werkkampen om huizen te herbouwen. En het is zelden dat deze huizen worden vernield. Als een huis vernield wordt is er een “keuze”: als je als familie je eigen huis afbreekt dan hoef je niets te betalen, als je het laat doen door de Israëlische bulldozers dan moet je de kosten betalen.

Sharon vertelde dat een boycot de enige weg is om dingen te veranderen:

een nieuw stuk van de muur dwars door Oost-Jeruzalem

ik vraag jullie dus om mij te boycotten!! De 1,5 miljoen Palestijnen in Israël hebben geen rechten. Het is niet voldoende om producten uit Israëlische nederzettingen in de West Bank te boycotten. Ze vraagt om heel Israël te boycotten. Palestijnen in de West Bank werken vaak in de fabrieken in de nederzettingen omdat er geen ander werk is. Veel kolonisten (mensen die in de nederzettingen wonen) werken in Israël. We reden met de bus door Oost Jerusalem en zien dat de muur dwars door Oost Jerusalem gaat.

Israël pakt op die manier land van de Palestijnen: Sharon vertelt dat Israël zoveel mogelijk land wil met zo weinig mogelijk Palestijnen. Het is opvallend dat West Jerusalem veel meer groen heeft dan Oost Jerusalem. We reden langs een flat die Sharon ook als nederzetting benoemde, naast deze flat stond een politiebureau dat gekocht is door Irwin Moskovitsch een man die eigenaar is van casino's en veel geld heeft. Hij liet het politiebureau op een andere plek bouwen, boven op een heuvel die vervolgens ook weer de start van een nederzetting is. De oude plek wordt ook een nederzetting.

We zagen een heuvel waar eerst Palestijnen woonden en die zijn beetje bij beetje verdreven uit hun huizen. Een reuzengrote Israëlische vlag hing van de derde verdieping naar beneden. Aan het begin van de heuvel was een prachtige poort gebouwd met daarop: "Stad van David".

Een nieuwe 'nederzetting' in Oost-Jeruzalem

In oost Jerusalem is een hoger aantal kanker patiënten omdat er veel vuil verbrand wordt in de open lucht. Ook leeft 75 % van de bevolking

van Oost Jerusalem onder de armoede grens. Ter vergelijking 20% van e traditionele Joodse bevolking leeft onder de armoede grens.

We rijden naar een huis dat vlakbij de muur staat en dat een aantal jaren geleden vernietigd is. Als we bij de muur komen en terug lopen horen we schieten en we zien rook. Het komt van de andere kant van de muur, dat voelt veilig, maar de rook van traangas komt in onze neus en ogen. We stappen in het busje.

We zien ook een checkpoint waar we langs gaan en als we wachten totdat we door kunnen rijden is er een Palestijnse man die lopend langs het checkpoint gaat. Hij moet zijn T-shirt omhoog doen en laten zien dat hij geen wapens of messen heeft. Een van de CPT-ers neemt een foto, ik zeg “dat kun je beter niet doen”. Maar de leidster van de groep een dame die minstens een paar jaar ouder is dan ik, zegt: prima dat je een foto neemt. Ik vraag daar later naar. Ze zegt de soldaten stoppen als ze zien dat we foto’s nemen. Dus dit is een hele goede geweldloze actie. Ik bedank haar voor de uitleg.

Wij als Quakers zouden het ICAHD (ICAHD.org) kunnen steunen in het herbouwen van een huis, we zouden ook met een groep die dat kan een huis mee kunnen opbouwen in een werkkamp. We zouden daarvoor ook mensen van Doopsgezind wereld werk of van andere groepen kunnen vragen om dit mee te doen.

een van de huizencomplexen die onlangs zijn opgeblazen door het Israëliëse leger, we worden met een delegatie van CPT rondgeleid door een jonge Israëliëse vrouw, Sharon van ICAHD

Een kwestie van mikken

Ingezonden door Rachel Ramaker vert. Jan Ramaker
Bron Internet

Een Quaker hoorde midden in de nacht een geluid in de eetkamer. Hij was bang dat dat hij een inbreker hoorde dus stond hij zachtjes op, pakte zijn jachtgeweer en sloop naar beneden om te kijken wat er aan de hand was. Inderdaad zag hij daar in het donker een man die in zijn lade met zijn zilveren bestek aan het rommelen was.

De Quaker richtte zijn geweer, deed het licht aan en zei tegen de geschrokken inbreker: "Neem me niet kwalijk beste vriend. Ik zou je voor geen goud willen verwonden, maar je staat precies op de plek waar ik van plan ben om te schieten."

Het geheim

"Als we het geheim ontdekken van het naar binnen gekeerd dienen, terwijl we naar buiten aan het werk zijn, ontdekken we dat de ziel ons naar God brengt en God naar ons. Stilte neemt ons over de beperkingen van het bewustzijn en in het hart, de geest en de will van God."

– J. Brent Bill, *Holy Silence: The Gift of Quaker Spirituality*

Zendbrief 2015 van de Vrouwenretraite van de Baltimore Jaarvergadering

vertaling Nel Bennema

Lieve Vrienden overall ter wereld:

Honderd negen en zestig vrouwen reisden naar het Skycroft Retraite Centrum, dat gelegen is op de top van een berg in de Appalachians, in Middleton, Maryland, om het weekend van 23-25 januari 2015 de 21^e jaarlijkse Vrouwenretraite van de Baltimore Jaarvergadering bij te wonen. De vitaliteit van onze groep werd nog meer versterkt door de aanwezigheid van meer dan 50 vrouwen, jong en oud, die voor het eerst de retraite bijwoonden.

We bestudeerden het thema: **Verbindingen**; met onszelf, met elkaar en met de Geest.

Toen we op vrijdagavond bij elkaar kwamen, was het winter alom en de dwarrelende sneeuwvlokken hulden ons in een ijsskoude mist. We reisden in de wetenschap dat de hemel en ons hart zouden opengaan om het Licht zichtbaar te maken.

Toen we bijeenkwamen voor de opening, riepen we de namen af; per maandvergadering en per generatie. We zijn geen groep die bijeenkomt om besluiten te nemen, maar een groep die in vriendschap samenkomt om onze geest te vernieuwen tijdens enkele van de donkerste dagen van het jaar. Ons gezang, onze liederen en sacrale rondedans reflecteren de eenheid van Geest, wanneer we ons met elkaar verbinden, en tederheid en kwetsbaarheid zich mengen met kracht en helderheid.

We lachen en huilen, zoals wanneer het weer buiten ons ontzag inboezemt door zijn macht om zo ons tot voorzichtigheid te manen bij iedere stap, of door ons te laten stilstaan om de schoonheid van Gods schepping te bewonderen. Onze gezamenlijke tijd brachten we door in kleine gespreksgroepen, aan het begin, in het midden en aan het eind van het weekend. Vrienden uit de Adelphi Maandvergadering hebben de bijeenkomst met liefde georganiseerd, workshops gepland, *worship sharing* en interessegroepen waarin we een thema konden bespreken. Velen van ons vinden deze retraite een veilige plaats om nieuwe dingen uit te proberen en onze ingevingen te toetsen door een workshop of een interessegroep aan te bieden, of een verhaal of een lied te delen.

In workshops onderzochten we **Verbindingen** via kunst, schrijven, lichamelijke activiteiten, meditatie en werden we geïnformeerd over de Quaker geschiedenis en sociale gerechtigheid. Kunstenaars en vrouwen die kunstnijverheid vervaardigen toonden ons hun producten en de schitterende uitstallingen van pottenbakkerswerk, juwelen, handgesponnen en geverfde wol en wollen producten, alsook fotografie verfraaiden de zijkanten van onze grote vergaderruimte en vrolijkten ons op.

leden van de Adelphi maandvergadering

In onze plenaire bijeenkomst op zaterdagmorgen waren we zo gelukkig om te kunnen luisteren naar voordrachtskunstenares Kim Hanley, die ons toesprak in de persoon van Lucretia Mott, vroege Quaker voorstandster van afschaffing van de slavernij en voorvechtster van vrouwenrechten. We werden gewezen op haar kracht – en de kracht van andere vroege Vrienden – die met gezag en liefde, met zachtheid en kracht - spraken vanuit een overtuiging van de Geest, en een sterk geloof, dat de hoeksteen vormde van de vroege Quaker bijeenkomsten. Hoewel velen van ons over Lucretia Mott hadden gelezen of over haar hadden gehoord, was zij heel sterk in ons midden aanwezig, en zij herinnerde ons eraan dat de autoriteit van Quaker vrouwen niet kwam van mannen of van sekten, maar rechtstreeks van het Licht van God. Vriend Lucretia gaf leiding door haar voorbeeld en inspireerde ons om het woord te nemen en vrijuit te spreken, te werken en te getuigen voor gelijkheid. Wij kennen de kracht van het luisteren naar elkaars ervaringen, de ervaringen van onze voormoeders, en de ervaringen van Vrienden overal in de wereld. Wij eren de vrouwen die de “waarheid hebben gesproken tot de Macht” door de eeuwen heen, en die daarmee

doorgaan in de wereld, sommigen in ons midden, sommigen in de
wijdere wereld.

De mist en de sneeuw trokken op en dat weerspiegelde ons
toenemend enthousiasme. Het ijs fonkelde op de takken waarvan de
silhouetten zich tegen de blauwe lucht aftekenden en ons eraan
herinnerden dat zuivering en heling verwant zijn aan de natuur. In
deze geloofsgemeenschap kunnen wij samenkomen, ons centreren,
verbinden en dan terugkeren naar onze meetings en de wereld, in staat
om de Geest helderder te reflecteren.

Zelfs hoewel we jullie misschien niet kennen, voelen wij, dat de
verbinding die we hebben in de Geest een verbinding is om te
onderzoeken, te vieren en te koesteren. De Waarheid die Lucretia
sprak is voor ons allen beschikbaar, en wanneer we in gemeenschap
bijeekomen worden we gevoed en gesterkt door de vitaliteit van de
Geest. Wij hopen dat jullie een versterkende genezende kracht zullen
vinden in jullie Quaker gemeenschap, zoals wij hier die hier op deze
bergtop in Maryland dankbaar hebben ervaren.

Met Liefde in Het Licht,

De Jaarlijkse Vrouwenretraite van de Baltimore Jaarvergadering,

Betty Ansin Smallwood, Langley Hill

Barbara Platt, Sandy Spring

Helen Tasker, Frederic

Wie was Lucretia Mott?

door Nel Bennema

Lucretia Coffin Mott (1793-
1880), geboren in Nantucket,
Massachusetts, was voor-
vechter van afschaffing van de
slavernij, voorvechter van de
rechten van minderheden
inclusief die van vrouwen,
travelling minister en sociaal
hervormer.

Vanaf haar 13^e was zij
leerling van de Friends
Boarding School in Nine
Partners, New York, waar zij
later onderwijzeres werd.

Toen zij ontdekte dat zij en haar vrouwelijke collega's maar de helft verdienden van het salaris van hun mannelijke collega's was ze zeer verontwaardigd en dat was waarschijnlijk de aanzet voor haar strijd voor vrouwenrechten. Ze trouwde met een collega, James Mott, in 1811 en kreeg zes kinderen, waarvan er één jong overleed. De anderen waren later actief in de anti-slavernij beweging en op het gebied van andere sociale hervormingen.

Toen bleek dat zij bijzonder goed het woord kon voeren werd zij in 1818 erkend als predikant. Lucretia was diep onder de indruk van dominee Elias Hicks en zijn ideeën dat slavernij een groot kwaad was en dat het verkeerd was om goederen te kopen die door onbetaalde arbeid waren geproduceerd. Zo weigerde zij, en ook andere Quakers, om katoen, rietsuiker en andere slavernijproducten te kopen. Dat kwam ook ter sprake in haar preken.

Door hun sympathie voor Elias Hicks raakte ze met haar man later vervreemd van de orthodoxe Quakers, toen de volgelingen van Hicks zich in 1827 van de andere Vrienden afscheidden, wat door hen als een tragedie werd ervaren.

Als 'travelling minister' wees zij in haar preken op het Innerlijk Licht en de aanwezigheid van God in ieder mens. Als ervaren spreker werd zij de enige vrouw die in Philadelphia op de grote algemene vergadering mocht spreken.

Lucretia Mott woonde de eerste Conventie van de Amerikaanse Anti-Slavery Society bij die in 1833 in Philadelphia werd gehouden. In hetzelfde jaar ontstond de Philadelphia Female Anti-Slavery Society, waarvan vele Vrienden lid waren. Lucretia was mede-grondlegger en de eerste president. Het was een interracial, interkerkelijke organisatie die een belangrijke rol speelde in de strijd tegen de slavernij. Ze was ook lid van de Pennsylvania Anti-Slavery Society. Ze ondervond tegenstand, ook onder Vrienden, als ze over afschaffing van de slavernij sprak en er werden pogingen ondernomen om haar uit het predikambt te ontzetten en het lidmaatschap te ontnemen. In 1837 hielp ze bij de organisatie van de Anti-Slavery Conventie van Amerikaanse Vrouwen. In mei 1838 werd haar huis door een menigte belaagd na de brand in de Pennsylvania Hall, waar de Conventie bijeen was gekomen. Lucretia en blanke en zwarte vrouwelijke afgevaardigden hadden arm in arm het gebouw veilig kunnen verlaten.

In 1840 werden Lucretia en haar man afgevaardigd naar de Wereld Anti-Slavernij Conventie in Londen. Lucretia kreeg geen plaats in de zaal omdat de mannen hadden besloten Amerikaanse vrouwen uit te sluiten van deelname. Zij konden een plaatsje krijgen in een afgesloten gedeelte.

Dit bracht haar ertoe om samen met andere vrouwen de Seneca Herfst Conventie te plannen in 1848, waarvan een van de thema's was : “Het bespreken van de sociale, burgerlijke en religieuze rechten van vrouwen”. De Conventie eindigde met een verklaring dat alle mannen en vrouwen gelijkwaardig zijn geschapen”.

Een groot deel van haar aandacht wijdde ze aan de beweging voor vrouwenrechten. Ze schreef artikelen en gaf overal lezingen. Ze was een goede en inspirerende spreker en kon goed omgaan met een vijandig gehoor.

Nadat in 1850 de Fugitive Slave Law werd aangenomen stelde ze met haar man hun huis open voor slaven die via de Underground Railroad wisten te ontsnappen.

Lucretia werd ook alom geprezen voor haar bekwaamheid om ondanks al deze activiteiten haar huishouding te blijven besturen: “ze is het bewijs dat het voor een vrouw mogelijk is om haar wereld te vergroten zonder haar gezin te verwaarlozen”. In 1866 werd ze tot president gekozen van de America Equal Rights Association. Ze ging door met haar activiteiten voor vrouwenrechten, vrede, sociale hervorming en liberale religie tot haar dood in 1880.

Zie ook Quaker Faith&Practice 23.39 en 23.49

Ierse kerstwens

ingezonden door Wils 't Hart

Niet dat geen enkele smart over jou mag komen,
niet dat jouw toekomstig leven een pad van rozen zij.

Niet dat je nooit een traan van spijt zou vergieten,
niet dat je nooit een steek van pijn zou voelen.

Neen, dat alles wens ik je niet ...

Want tranen zuiveren het hart,

smart adelt het gemoed,

pijn en nood brengen ons dichterbij de liefdevolle Moeder van het
kind van Bethlehem

en verzekeren ons de troost van haar glimlach.

Mijn wens voor jou is

dat je voor altijd in je hart de gouden herinnering bewaren mag aan
elke gelukkige dag die je hebt gekend.

Dat je dapper mag zijn in het uur van de beproeving wanneer het
kruis op je schouders wordt gelegd,

wanneer de berg die je moet beklimmen heel hoog lijkt en de
lichtkrans van de hoop zeer ver weg.

Dat iedere gave die God je schonk mag groeien met de jaren en de
harten van hen die je liefhebt met hun kleur vervult.

Dat je ieder uur een vriend mag hebben, die je vriendschap waard is,
die je vertrouwd de hand reiken kunt

wanneer de stormen losbreken, en met wie je de stortvloed kunt
doorwaden

en de zonoverstraalde hoogten kunt bereiken.

En dat in ieder uur van vreugde of leed de vrede brengende glimlach
van het Kerstkind met jou mag zijn

en dat je dicht bij God mag blijven.

Dat wens ik u.

Met toestemming overgenomen van <http://www.spirituelevrienden.com>

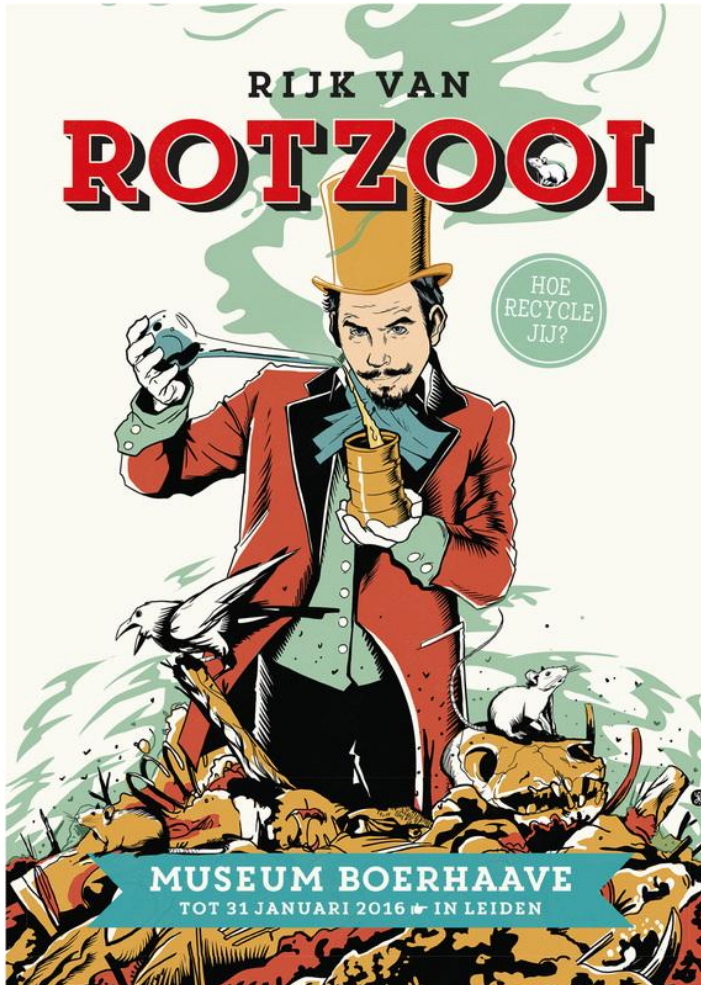
Ecoquaker Recycling.

De afgelopen maand deed ik een minder prettige ontdekking bij mezelf. Zo min mogelijk plastic gebruiken is voor mij altijd al een aandachtspunt geweest voor zolang ik me kan herinneren. Sinds ik het plastic in een zak kan doen en aan de kant van de weg kan zetten om gerecycled te worden ben ik veel minder kritisch geworden. Vleesvervangers verpakt in plastic zijn opeens niet meer not done, biologische groenten uit de supermarkt die in plastic verpakt zijn evenals paddenstoelen in plastic wegwerpbakjes kunnen ook weer zonder veel nadenken gekocht worden. Blijkbaar werd mijn geweten gesust omdat het toch gerecycled werd. Tot ik in een weefblad een verhaal tegenkwam van een weefster die van de plastic tasjes garen spint met een spinnewiel en met dat garen weer weeft. Tijdens een reis komt ze in Mexico in contact met een spinner/ wever en gezamenlijk hebben ze nu een bedrijf gestart dat hergebruik producten verkoopt. www.anudando.com.

Hergebruik en werk voor de plaatselijke bevolking. Op www.bureaubaggerman.nl/blog staat het hele verhaal met foto's. Daar staat ook dat tot 31 januari 2016 in museum Boerhaave in Leiden een expositie is over recycling vroeger en nu met veel voorbeelden hoe ze het vroeger deden en met creatieve manieren om modern afval weer te hergebruiken. De titel is: Rijk van Rotzooi. In dat artikel stond een zinnetje waardoor bij mij het kwartje viel: "door deze omzetting van gebruikt plastic wordt de gangbare herwinning die met veel energie en chemicaliën gepaard gaat niet voorkomen maar jarenlang uitgesteld". Om het gebruik van veel energie en chemicaliën te voorkomen is denk ik nog steeds de beste maatregel: Niet aanschaffen. Soms is het niet anders en moeten we wel maar daar heb ik het niet over. Sinds kort heb ik besloten om zo min mogelijk plastic verpakkingsmateriaal te gebruiken en zie ik hoe vanzelfsprekend het gebruik is. Ga maar eens gewoon een patatje halen. In een plastic bakje en in een plastic tas. De oplossing was patat zonder halen, die in een papieren zak doen en meenemen. Nog beter zelf een bakje meenemen en dat laten vullen, maar dat is op dit moment nog een brug te ver moet ik toegeven.

We hoeven ook niet allemaal plastic tasjes om te zetten in garen, maar kunnen wel een oud laken verknippen en er tasjes van maken om de boodschappen in te doen. Een tasje voor de groenten i.p.v. een plastic zak in de supermarkt, een tasje voor het brood i.p.v. een plastic zak. Dingen kunnen veranderen als we er met andere ogen naar kijken en dan komt de creativiteit naar boven.

Samen tegen de wapenhandel!

door Erik Dries en Peter van Leeuwen'

Wist je dat de wereld sinds 2008 elk jaar een beetje minder vredig is geworden, na 60 jaar van steeds groeiende vreedzaamheid?

Als je je een klein beetje verdiept in de wapenhandel schrik je van de absurde cijfers, het geld dat er in omgaat, het gesjoemel en gehuichel. Een 'aardig' verhaaltje gaat over een wapenhandelaar – ik ben zijn naam vergeten – begin 1900. Hij verkocht een onderzeeër aan Griekenland. Toen ging hij naar Turkije en vertelde over die onderzeeër en verkocht er twee aan dat land. Daarna ging hij naar Rusland en vroeg of ze wisten dat aan hun zuidgrens... en hij verkocht er vier aan Rusland.

Deze manier van denken is er nog steeds en erger. Zoals een sigarettenfabrikant geld verdient aan roken, verdient een wapenhandelaar geld aan oorlog en conflict. Er is legale en illegale wapenhandel. De legale wapenhandel is een enorme lobby die zich veelal in het verborgene afspeelt. Wist je dat in december 2013 de regeringsleiders van alle EU-lidstaten overeengekomen zijn dat het geven van economische steun aan wapenfabrikanten een prioriteit voor de EU zou worden?

Een campagne tegen de wapenhandel op Europees niveau is dus erg belangrijk en dat gebeurt nu ook. Diverse campagnes hebben zich verenigd in ENAAT (European Network against Arms Trade). ENAAT heeft leden in veel Europese landen, waaronder 'Stop de Wapenhandel' in Nederland, 'Campaign Against the Arms Trade' in het Verenigd Koninkrijk en natuurlijk QCEA namens Europese Quakers.

En mooi nieuws, de nieuwe programma leidster van ENAAT, (www.enaat.org) Laëtitia Sedou, werkt vanaf januari 2016 vanuit het Quakerhuis in Brussel.

Stop Wapenhandel

doet onderzoek en voert actie tegen wapenexport en wapenindustrie

Via de website www.stopwapenhandel.org (Directe link:

<https://www.youtube.com/watch?v=xcMhqx6eR88>) kun je een filmpje van drie minuten zien met de titel 'waarom voeren we campagne tegen wapenhandel?' Een echte aanrader!

Dit leren we van deze video:

- bijna de helft van alle corruptie in de wereld heeft betrekking op wapenhandel.
- met slechts 3,5% van militaire uitgaven zou extreme honger en armoede wereldwijd kunnen worden uitgebannen
- het kleine Nederland is een van de grootste wapenexporteurs (wereldwijd nr 7)

bron: website van Stop de wapenhandel

Terwijl de EU weigert verantwoordelijkheid te nemen voor zijn aandeel in de oorzaken van de gigantische problemen die mensen dwingen huis en haard te verlaten, blijft de voortdurende stroom wapens vanuit de EU naar het Midden-Oosten en Noord-Afrika de crisis aanwakkeren. In de meest recente periode van 10 jaar waarover cijfers beschikbaar zijn (2004-2013) zijn wapenexportvergunningen afgegeven voor het verbijsterende bedrag van meer dan 82 miljard Euro.

Het autoritaire regime van Saoedi-Arabië, leider van de coalitie die Jemen bombardeert en wapenleverancier en financier van Islamitisch extremisme, is na de VS de grootste klant van Europese wapens.

Het militaire regime van Egypte, beschuldigd van misdaden tegen de menselijkheid, blijft ook een belangrijke klant van de Europese wapenindustrie. De afgelopen tijd heeft Groot-Brittannië opvallend zijn mega-wapentransacties met Egypte weer hervat. Eerder deze maand verstrekke de Nederlandse regering aan de wapenfirma Thales Nederland een wapenexportvergunning ter waarde van 34 miljoen euro voor levering aan Egypte van radar en C3-systemen, voor korvetten die van Frankrijk worden gekocht. Hoewel de regering erkent dat in Egypte ernstige mensenrechtenschendingen plaatsvinden.

Één van de redenen die de regering aanvoert om een exportvergunning aan Thales te verstrekken is de rol van de Egyptische marine bij het bestrijden van 'illegale' immigratie naar Europa. Dit illustreert, cynisch genoeg, hoe dezelfde industrie die de vluchtelingen crisis aanwakkert ook profiteert van de pogingen de vluchtelingen te stoppen. Zoals we al eerder schreven: grensbewaking wordt steeds verder gemilitariseerd. Wapen- en securitybedrijven likken hun lippen af bij het vooruitzicht op een markt die in 2015 naar schatting 14.6 miljard Euro zal bedragen.

Handen en voeten. Ben jij al rainproof?

door Wils 't Hart

Het klimaat verandert: droge gebieden worden droger, natte gebieden natter. Weerextremen nemen toe. In ons land valt soms in één bui evenveel regen als eerder in een maand. Onze stenen steden kunnen al dat water niet aan. Het water kan niet wegzakken in de bodem door al het asfalt en al het steen. Betegelde tuinen zijn dan wel onderhoudsvrij maar naast dat het echt niet mooi is, is het een ramp voor overbelaste riolen.

Wat kunnen we er aan doen? Haal de tegels uit de tuin, stapel ze op en maak er een leuk bankje van om naar je nieuwe groene tuin te kijken! Wel eens nagedacht over een regenton? Regenwater is goed op te vangen, je kamerplantjes zijn er heel blij mee. Wil je ingewikkelder dingen doen?

Wat vind je van een verticale moestuin? Een groen begroeid dak? Het doorspoelen van het toilet met regenwater? Al deze plannen met 'Do-It-Yourself' tips en nog meer vond ik op de site www.rainproofride.nl. Deze site is een samenwerking van OneWorld en een veertigtal groene organisaties. Dit staat in het tijdschrift OneWorld, dat wordt uitgegeven door de NCDO, de Nationale Commissie voor Internationale Samenwerking en Duurzame Ontwikkeling.

De tips zijn vooral gericht op Amsterdam, maar iedereen kan er ideeën opdoen. Het lijkt me erg leuk om over een tijdje foto's in deze rubriek te zetten van alle uitgevoerde projecten.

Doe je mee?

*een sedum dak met
zonnepanelen*

Waar zijn Quakerbijeenkomsten? Wijdingssamenkomsten in Nederland en België

Amsterdam	iedere zondag 10.30	Vossiusstraat 20, Amsterdam
Antwerpen	geen vaste tijdstippen	Info Jan Peeters tel.: 0032.15.24 75 10 email : boekrijk@hotmail.com
Breda/ Helmond		Info: Corien van Garderen: 076-8502421 Hennie Jansen: 0492-537991
Brussel	iedere zondag 11.00	Quakerhouse, Square Ambiorix 50, 1000 Brussel, tel.: 00.32.2.230 49 35
Bennekom	2e en 4e zondag van de maand: 10.30	"Commanderij", Commandeursweg 44, Bennekom. Kinderen zijn welkom! Op de 2e zondag wordt er eerst van 10.30 – 11.00 een worship-sharing gehouden, daarna wijdingssamenkomst tot 12.00.
Deventer	Wijdingssamenkomst 3 ^e zondag 10.30 Gespreksavond: 1 x maand: 18.30 op wisselend di/do	Wijdingssamenkomst in het Meester Geertshuis, Assenstraat 20, 7411JT Deventer. Gespreksavonden, data en inlichtingen bij Frieda Oudakker 0570- 670287 email: friedaoudakker@live.nl
Groningen	2e en 4e zondag van de maand in Groningen: 10.30 1e zondag van de maand te Hllum 10.30	2 ^e en 4 ^e zondag: De Poort, Moesstraat 20, 9717 JW Groningen, tel.: 050-5712624 1 ^e zondag: te Hllum, Hoofdweg 41: Kinderen zijn welkom! Graag tevoren doorgeven aan de schrijver: Peter Spreij; nonmv@pspreij.nl
Den Haag	iedere zondag: 10.30	Stadhouderslaan 8, Den Haag Kinderen zijn altijd welkom. Bij kennisgeving vooraf is er voor hen een aangepast programma.
Wijhe, bij Zwolle	Op 1e zondag van de maand 10.30	Wim en Deborah Balijon: 0570-597170 Slotpark 77, 8131 DW Wijhe. Graag aanmelden als je komt.

Wijdingssamenkomsten op Afstand

1. Meeting at a Distance. Inlichtingen: caroline.wilson@esade.edu
2. Online meeting for worship: op tijdstippen rekening houdend met verschillende tijdzones. Bekendmaking op: Quakerworship.org
3. Quaker Faith and Fellowship www.Quakerfaithandfellowship.org

Vrienden in het hele land

Maandvergaderingen

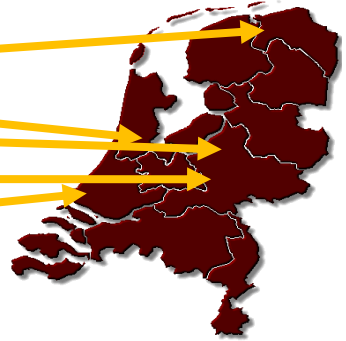
NON

A'dam

Deventer

MiZuNed

Haagse

Quaker Secretariaat:

Religieus Genootschap der Vrienden (Quakers). Tel.: [06 13700682](tel:0613700682) e-mail: secretariaat@deQuakers.nl.

Penningmeester Nederlandse Jaarvergadering Bankrek. NL65 TRIO 0212 3772 64 tnv Religieus Genootschap der Vrienden - Quakers- te Zwolle.

Quaker Bibliotheek: Vossiusstraat 20, 1071 AD Amsterdam, bibliothecaris - vacature,

Quaker Literatuur: Willem Furnée ; Badhuisweg149, 2597JN 's-Gravenhage telefoon: 070-3220544, e-mail: literatuur@Quakers.nu Bankrek.: NL70 INGB 0000 313040 t.n.v. Quaker Literatuur.

Amsterdamse Maandvergadering: Schrijver: Hans Weening, Lijnbaansgracht 208b, 1016 XA Amsterdam, 085-8780821 hweening@xs4all.nl
Bankrek.: NL81 INGB 0004 9200 51 tnv A'damse MV Quakers te Anna Paulowna.

Haagse Maandvergadering: Schrijver: Willem Furnée
haagsevrienden@Quakers.nu Haagse Maandvergadering, Stadhouderslaan 8, 2517 HW 's-Gravenhage. Tel. 070-3600621. Bankre.k: NL48 INGB 0001 8562 21 tnv Haagse Vrienden, Quakers Den Haag.

Midden- en Zuid-Nederlandse Maandvergadering: Schrijver: Pieter Ketner, p.ketner@upcmail.nl Corr.adres: Els Ramaker, 0344 606818. mob:0636361350. email: Els@ramaker.me Bankrek: NL67 TRIO 0197 6518 52 ten name van Rel.Gen.der Vrienden-Quakers- te Deventer.

Deventergroep: Inlichtingen: Frieda Oudakker 0570-670287 email: friedaoudakker@live.nl

Noord Oost Nederlandse Maandvergadering: Schrijver: Peter Spreij ; Watersingel 17, 9351 XN Leek, Tel.: 0594-769063; nonmv@pspreij.nl
Bankrek.: NL12 INGB 0001 5908 95 tnv N.O.N. MV Rel.Gen. d. Vr. te Groningen.

Quaker Hulpfonds: schrijver vacature. Penningm: Johannes Borger, johannes.borger@hotmail.com Bankrek. NL19 INGB 0000 220644 t.n.v. Religieus Genootschap der Vrienden, Quakers, te den Haag.

Vrienden voor Brussel (VVQREA): Schrijver: Peter van Leeuwen, Tel.: 0182-611786; vyqrea@gmail.com. Bankrek. NL28 INGB 0002 5386 85 t.n.v. VVQREA te Helmond.